

تیترا پیشنهادی: بررسی قانون نظام صنفی در مجلس شورای اسلامی

بررسی قانون نظام صنفی در مجلس شورای اسلامی

طیف وسیعی از فعالیتهای تولیدی، توزیعی، خدماتی و خدمات فنی تحت عنوان «اصناف» در تمام مراحل فرآیند چرخه اقتصاد کشور، از تولید (واردات) تا عرضه کالاها و خدمات، با سهمی بیش از سی درصد تولید ناخالص ملی و بیش از این میزان از اشتغال فعالیت دارند. این بخش مهم اگرچه نقش و اهمیت زیادی در اقتصاد کشور به خصوص در حوزه بازرگانی داخلی دارد، اما کمتر مورد توجه برنامه ریزان و سیاستگذاران اقتصادی قرار می گیرد. بطوریکه با گذری اجمالی بر برنامه های وزرا پیشنهادی دولت جدید کمتر به موضوع ضرورت توجه به بهبود فرآیند فعالیت اصناف و بازرگانی بعنوان موتور رشد اقتصاد پرداخته شده است. در هر حال ویژگی مشترک اصناف فعالیت آنها در همه مناطق کشور است. براین اساس اصناف در صورت آماده بودن شرایط و فضای مناسب فعالیت، تاثیر زیادی بر بهبود فعالیت سایر بخشها و ارائه کالاها و خدمات مناسب در کمترین زمان و هزینه، همراه با رعایت استانداردهای معمول به خصوص در زمینه رعایت حقوق مصرف کنندگان، دارند.

شایان ذکر است ساختار و عملکرد اصناف در کشوری تحت تاثیر سیاست گذاری کلان اقتصادی دولت، تدوین و بازنگری قوانین، مقررات و دستورالعمل های مربوط به ایجاد، فعالیت، نظارت، کنترل و بازرسی بنگاه های صنفی، همچنین ایجاد و فعالیت نهادهای برای اجرای موفق قوانین و مقررات است. در نتیجه برای شکل گیری بنگاه های صنفی که بصورت مطلوب و وظایف مربوطه را انجام دهند، لازم است اقدامات معمول توسط متولیان مربوطه برای سیاست گذاری مطلوب کلان اقتصادی، اصلاح قوانین و مقررات و فعالیت کارآ نهادهای و سازمانها انجام پذیرد. در این بین قوانین و مقررات مرتبط با ایجاد و فعالیت اصناف و تشکلهای صنفی نیز در بهبود ساختار و عملکرد اصناف مهم و اساسی است. از جمله مهمترین قوانین مرتبط با فعالیت اصناف در ایران «قانون نظام صنفی» است که از ابتدای دهه ۱۳۵۰ تدوین، تصویب و ابلاغ گردید. اصولاً هدف از وضع قوانین، برقراری نظم و اجرای عدالت در جامعه است. هدف نهایی از تهیه و تنظیم «قانون نظام صنفی» نیز ساماندهی امور اصناف در جهت حمایت از عموم مردم (مصرف کنندگان)، فعالان صنف و همچنین تولیدکنندگان و

واردکنندگان است، که غایت هدف این قانون، شفاف کردن روابط و تفکیک حوزه فعالیت‌ها و مهیاسازی هرچه بیشتر زمینه و فضای فعالیت مولد برای افراد و واحدهای صنفی می‌باشد.

بطور کلی «قانون نظام صنفی» مجموع قواعد و مقرراتی است که وظایف، حدود و حقوق افراد و واحدهای صنفی و همچنین ساختار تشکیلات سازمان‌های صنفی و سایر امور مرتبط با آن‌ها را معین می‌سازد. هدف عمده قانون نظام صنفی در حقیقت سازمان دادن به حرفه‌های گوناگون زیر مجموعه اصناف به منظور ایجاد نظم و انضباط بین صاحبان حرف و مشاغل و سهولت کنترل و نظارت از سوی دولت و در نهایت تأمین منافع و مصالح عمومی اجتماع است.

همان گونه که اذعان شد، قانون نظام صنفی برای اولین بار همزمان با ایجاد وزارت بازرگانی در ۱۶ خرداد ماه ۱۳۵۰، تصویب و ابلاغ گردید. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، با توجه به ضرورت تقویت و تغییر شکل‌های سازمان‌های صنفی با ساختاری جدید، به منظور مشارکت فعالان صنفی در تعیین سرنوشت حرفه‌ای خود، اصلاح و بازنگری «قانون نظام صنفی» مد نظر قرار گرفت. براین اساس در سال ۱۳۵۹، شورای انقلاب، قانون نظام صنفی جدیدی را به تصویب رسانید که به مرور با توجه به بازخوردهای از قانون جدید و ضرورت اصلاح نواقص آن، به ترتیب در تاریخ ۱۳۶۷/۱۲/۲۳، توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام و در ۱۳۶۸/۹/۲۰ و مجدداً در ۶۸/۱۲/۱۳، به وسیله مجلس شورای اسلامی، اصلاحاتی بر قانون مصوب شورای انقلاب صورت گرفت. این امر در اوائل دهه ۱۳۸۰ مجدداً انجام گرفت و در اواخر سال ۱۳۸۲، (۸۲/۱۲/۲۴) قانون نظام صنفی جدیدی، به تصویب رسید که در ۲۸ اسفند ماه ۱۳۸۲ با ۹۶ ماده و ۹۲ تبصره از تأیید شورای نگهبان، گذشت.

در ده سال گذشته اجرای مفاد «قانون نظام صنفی (۱۳۸۲)» به خصوص با شکل‌گیری ساختار جدید نهادهای مد نظر در قانون، همراه با مسائل و مشکلاتی بود که موجب شد، تغییر و اصلاح نواقص با توجه به بازخوردهای مسئولین تشکلهای صنفی و مدیران دولتی مربوطه، در برنامه کاری قرار گیرد. این امر موجب شد تا زمره‌های ضرورت نیاز به اصلاح مجدد قانون نظام صنفی شروع شود که در نهایت با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و شورای اصناف کشور، لایحه جدید نظام صنفی برای طرح و بررسی به مجلس شورای اسلامی ارسال شود. در نهایت با شور و مشورت کارشناسان و خبرگان اصناف، شورای اصناف کشور و مسئولین مرکز اصناف و بازرگانان و نمایندگان مجلس شورای اسلامی، «قانون جدید نظام صنفی» در ماه جاری به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. این قانون نشانگر توجه ویژه مجلس شورای اسلامی در ساماندهی و توسعه منطقی و بهبود فعالیت‌های حوزه اصناف و تشکلهای صنفی است. براین اساس اگر مسئولین برنامه ریزی و سیاستگذاری اقتصادی کشور همچون نمایندگان مجلس شورای اسلامی که تعامل و همکاری نزدیکی در

تدوین و تصویب قانون نظام صنفی جدید با اصناف و تشکلهای صنفی داشتند، از مشاوره و همراهی نمایندگان اصناف برای تدوین برنامه ها مربوطه استفاده می نمودند، آنگاه موفقیت های اقتصادی دولت دو چندان می گردید.

به هر حال حاصل همکاری دستگاههای مسئول دولتی (شامل مجلس و دولت) با نمایندگان شورای اصناف کشور، موجب شکل گیری قانون نظام صنفی جدیدی شده که تغییراتی عمدتاً در حوزه تشکلهای صنفی و فعالیت آنها نسبت به قانون قبلی پیدا نموده است. از جمله مهمترین اصلاحات قانون جدید، ایجاد «اتاق اصناف کشور»، «اتاق اصناف استان» و «اتاق اصناف شهر» بجای شورای اصناف و مجامع امور اصناف استان و شهر می باشد. همچنین شفاف سازی منابع درآمدی و ایجاد محللهای جدید برای افزایش درآمد تشکل های صنفی به خصوص از محل آموزش عمومی و تخصصی افراد صنفی از دیگر تغییرات قانون جدید است. یکی از تغییرات چالش برانگیز قانون جدید محدود شدن عضویت در هیات مدیره اتحادیه های صنفی تنها برای دو دوره متوالی یا ۴ دوره متناوب است که موافق و مخالف زیادی دارد. در هر حال قانون جدید نظام صنفی براساس مسائل و مشکلاتی که در قانون قبلی وجود داشت، اصلاح شده و این قانون بعد از ابلاغ باید فصل الخطاب همه دستگاههای ذیربط با اصناف و تشکلهای صنفی قرار گیرد. براین اساس ضرورت دارد که کلیه تشکل های صنفی زیر مجموعه اصناف با همکاری اتاق اصناف کشور اقدام به اطلاع رسانی در خصوص تغییرات صورت گرفته به افراد صنفی و متقاضیان فعالیت در اصناف و همچنین اصلاح رویه ها براساس قانون جدید در همه سازمانهای صنفی صورت پذیرد. انشا الله این تغییران منشا بهبود فرآیند ساختار و عملکرد اصناف و در نهایت رشد و توسعه همه جانبه اقتصاد کشور و به تبع آن بهبود وضعیت اصناف و افراد صنفی شود.

تایید تهیه کننده:	تایید مدیر ذیربط:	تایید حوزه ریاست:	تایید رییس موسسه:
☐	☐	☐	☐